

Vraag nr. 35
van 3 december 1999
van de heer DIRK HOLEMANS

Universiteiten – Vrouwen in hogere functies

Uit recente berichten blijkt dat het bedroevend gesteld is met de promotiekansen van vrouwen aan de Vlaamse universiteiten. Zo zou volgens een Europees onderzoek slechts vijf procent van de Vlaamse gewone hoogleraars vrouw zijn. En uit het eerste "Gelijkekansenrapport" van de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) blijkt dat slechts 11 % van het professorenkorps vrouwen zijn, terwijl er geen enkele vrouwelijke decaan te vinden is.

Deze situatie kan niet worden verklaard door een eventueel te lage instroom van vrouwen aan universiteiten, integendeel. Veeleer lijken er negatieve selectiemechanismen te spelen, waarbij bij elke stap omhoog in de academische piramide meer vrouwen dan mannen afvallen. Volgens berichten over de Europese studie blijken onder meer de aanstellings- en beoordelingsmechanismen aan de universiteiten mannen te bevoordelen.

Het lijkt me duidelijk dat een dergelijke toestand onaanvaardbaar is, ongeacht over welke belangrijke maatschappelijke organisatie het gaat. Gelet op het feit dat universiteiten deel uitmaken van het "publieke domein", draagt de bevoegde overheid een bijzondere verantwoordelijkheid.

Het Europees rapport ziet drie mogelijkheden om deze ontoelaatbare achteruitstelling van vrouwen aan de universiteiten recht te trekken. Ten eerste de gelijke behandeling; ten tweede positieve actie, waarbij bij gelijke kwaliteiten de voorkeur wordt gegeven aan vrouwelijke kandidaten; ten derde "mainstreaming": de systematische integratie van gelijke kansen voor vrouwen en mannen in de organisatie, of nog: het veranderen van heel de organisatiecultuur. Ten gronde lijkt de derde mogelijkheid de situatie op betekenisvolle wijze te kunnen wijzigen.

1. Is de minister op de hoogte van de situatie van de verschillende Vlaamse universiteiten inzake de vertegenwoordiging van vrouwen in hogere functies (kader, zelfstandig academisch personeel, decanen, rectoren)?
2. Bestaan er vanuit de Vlaamse regering initiatieven om deze historisch scheefgegroeide situatie recht te trekken? Zo ja, om welke initiatieven het gaat?

Antwoord

1. Ik ben op de hoogte van de zwakkere vertegenwoordiging van vrouwen in de hogere posities in het universitair onderwijs.

In dat verband kan ik verwijzen naar de studie uitgevoerd aan het Limburgs Universitair Centrum (LUC) onder leiding van professor Mieke Van Haegedoren in opdracht van de dienst Gelijke Kansen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast is er het eerste Gelijkekansenrapport van de rectoraal adviseur Gelijke Kansen van de KU Leuven.

Er zijn verschillende oorzaken voor de ondervertegenwoordiging van vrouwen in de hogere functies aan de universiteiten. De doorstroming van vrouwen naar de hogere posities aan universiteiten wordt negatief beïnvloed door het aantal publicaties, de omvang van aanstellingen, de internationale werkervaring en de hogere uitstroom van vrouwen. Een duurzame remedie vergt de integratie van het gelijkekansenbeleid in de organisatiecultuur. De KU Leuven heeft een aanzet gegeven voor een structurele verankering van het gelijkekansenbeleid.

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) buigt zich eveneens over de kwestie en zal op korte termijn hierover een advies formuleren. De VRWB kijkt hierbij ook naar buitenlandse ervaringen. Voorts kan ik ook verwijzen naar het decreet van 13 juli 1997 op de vertegenwoordiging van vrouwen in de adviesorganen van de Vlaamse regering, waaronder de VRWB. Een andere, kleinere maatregel is de verlenging van de aanstellingstermijn van assistenten en doctorandi met ten minste de duur van het zwangerschapsverlof.

2. Op basis van het genoemde advies van de VRWB en van de voorliggende studies zal ik bekijken welke maatregelen de overheid kan nemen.